

SUBTERRANEA CROATICA
stručni časopis za speleologiju

UDK 551.44
ISSN 1334-5281

IZDAJE / PUBLISHED BY
SPELEOLOŠKI KLUB
"URSUS SPELAEUS"
KURELČEVA 3
47000 KARLOVAC
CROATIA

SUIZDAVAČ / CO-PUBLISHER
HRVATSKO BIOSPELEOLOŠKO DRUŠTVO
DEMETROVA 1
10000 ZAGREB
CROATIA

GLAVNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF
Hrvoje Cvitanović
hrvoje.cvitanovic@ka.htnet.hr

UREĐIVAČKI ODBOR / EDITORIAL BOARD
dr. sc. Nenad Buzjak, prof.
Alen Kapidžić, prof.
Tihomir Kovačević, dipl.ing.
mr.sc. Roman Ozimec
Krešimir Raguž, dipl. arheolog
Dalibor Reš

TEHNIČKI UREDILI/ TECHNICAL EDITORS
Denis Zandomenigo
Hrvoje Cvitanović

KOREKTOR/LANGUAGE EDITOR
Alen Kapidžić, prof.

PRIJEVOD NA ENGLSKI / TRANSLATOR
Daniela Teodorović, prof.

TISAK / PRINTED BY
ITG poduzeće za izdavačku, grafičku i tiskarsku
djelatnost
Dalmatinska 12
10001 Zagreb
Hrvatska

NAKLADA / EDITION
200 kom.

AUTORI U OVOME BROJU / AUTHORS IN THIS
ISSUE:

Željko Bačurin, mr.sc. Darko Bakšić, Teo Barišić,
Damir Basara, Martina Borovec, Vlado Božić, dipl.ing.,
mr.sc. Marijana Cukrov, dr.sc. Neven Cukrov, Hrvoje
Cvitanović, Ivan Glavaš, Tihomir Kovačević, dipl.ing.,
Gorana Mišćenić, dr.sc. Dario Omanović, mr.sc.
Roman Ozimec, Dalibor Reš, dr. Rok Stopar, Marinko
Tomasović, dipl. arheolog.

AUTORI SU U POTPUNOSTI ODGOVORNI ZA
SADRŽAJ SVOJIH ČLANAKA

Drage čitateljice i cijenjeni čitatelji,

uvaženi dosadašnji i, nadamo se, budući suradnici časopisa *Subterranea Croatica*,

Zadovoljstvo nam je predstaviti Vam novi, 7. broj našeg i Vašeg časopisa.

U odnosu na ostale speleološke časopise moramo se pohvaliti aktualnošću, kao i redovitošću izlazenja.

Tako već u ovome broju nakon prohujalih ljetnih akcija donosimo svježe izvještaje s Međunarodnih speleoloških ekspedicija "SREDNJI VELEBIT '06" i "ZRMANJA '06", kao i međunarodnog kampa "ŠVERDA '06". Ni oni koji su sudjelovali, a to je vjerujemo veliki broj Vas, ne znaju sve podatke pa zato pročitajte članke od autora koji su vodili ekspedicije ili pomno pratili što se zbiva.

Jedna od dubljih jama Sjevernog Velebita je **XANTIPA (-323 m)**, a o ovoj iznimnoj jami do sada nije pisano u hrvatskim stručnim speleološkim časopisima iako je istražena pred više od 10 godina.

Slavonija postaje sve popularnija među našim speleolozima, pogotovo nakon što su nedavno na Psunju otkrivene *ozbiljne* špilje, a na Papuku bezdanjača od preko 50 metara dubine! Provjerite šta ima u Baranji.

Anhijaline špilje trenutno su jedne od najatraktivnijih i najzanimljivijih tema među svjetskim istraživačima. Jedno od začuđujućih otkrića u njima je visok sadržaj metala. O čemu se radi možete pročitati u članku o Urinjskoj špilji.

Da su naši endemični pijori ili gaovice iznimno zanimljiva skupina riba znali smo i prije, ali da su najstarije europske slatkovodne ribe nismo. Molekularna istraživanja utvrdila su da pijori nisu jedan, već da pripadaju u čak 3 roda. Za najstarije od njih morao se uspostaviti novi rod *Delminichthys*.

O zanimljivim arheološkim nalazima saznat ćete nešto više čitajući članak o špilji Buhnjavači kod Makarske.

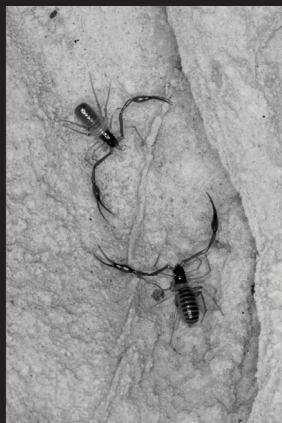
Na kraju časopisa možete naći slike s istraživanja Jame među cestama, aktualne vijesti i speleostatistiku. Ipak, moramo izdvojiti vijest o izlazenju prvog popisa tipskih špiljskih lokaliteta Hrvatske, njih 206 s pripadajućim vrstama, od kojih je oko 300 (!) endemično za našu domovinu. Ovime se definitivno potvrđuje da je endemizam naše faune, a i flore, vezan za krš, a posebno za podzemna krška staništa. Tko zna kakva nas još velika otkrića čekaju u budućnosti? Da bi ih ostvarili, usmjerimo našu pozitivnu energiju na zajednička istraživanja i interdisciplinarnu suradnju kojom ćemo postići sinergijski efekt i ostvariti svjetski vrijedne rezultate.

Konačno, članovi Uredivačkog odbora pozivaju Vas da nam uputite svoje komentare i prijedloge vezane za poboljšanje časopisa. Za sada još ne spominjite puni kolor, jer je preskupo, ali...

Zahvaljujemo unaprijed na Vašoj potpori i suradnji.

Vaš

UREĐIVAČKI ODBOR

**FOTOGRAFIJA NA NASLOVNOJ
STRANI:**

Neobisium sp. iz špilje Šupljače
kod Gornjih Čabrića
foto: Marko Lukić

**FOTOGRAFIJA NA ZADNJOJ
STRANI:**

Glogova jama, Sniježnica
foto: mr.sc. Roman Ozimec

SADRŽAJ

Gorana Mišćenić, Ivan Glavaš
MEĐUNARODNA SPELEOLOŠKA EKSPEDICIJA "SREDNJI VELEBIT '06" 3-8

Dalibor Reš
SPELEOLOŠKI KAMP "ŠVERDA '06".....9-13

Tihomir Kovačević, dipl.ing.
MEĐUNARODNA SPELEORONILAČKA EKSPEDICIJA "ZRMANJA '06".....14-17

mr.sc. Darko Bakšić
XANTIPA (-323 m).....18-21

Branko Jalžić
VELIKI I MALI RUDNIK BAZALTA U BARANJI.....22-24

Stručni rad /Professional paper
mr.sc. Marijana Cukrov, Branko Jalžić, dr.sc. Neven Cukrov, dr.sc. Dario Omanović
TRAGOVI METALA U VODENOM STUPCU URINJSKE ŠPILJE.....25-30

mr.sc. Roman Ozimec
DELMINICHTHYS - NOVI ENDEMIČNI ROD RIBA HRVATSKOG KRŠA.....31-35

Marinko Tomašević, dipl. arheolog
ŠPILJA BUBNJAVAČA IZNAD MAKARSKE – NEOLITIČKO I ENEOLITIČKO NALAZIŠTE.....36-40

Vlado Božić, dipl.ing.
SLIKE S ISTRAŽIVANJA JAME MEĐU CESTAMA 1968. GODINE.....41-45

VIJESTI

ISTRAŽIVANJE KITE GAČEŠINE U 2006. GODINI (Teo Barišić)....46-47

LOGOR SVILAJA 2006 (Martina Borovec)....48-49

(NAJ)NOVIJA ISTRAŽIVANJA JAME KOD RAŠPORA (Ivan Glavaš)....50

NOVA ISTRAŽIVANJA U JAMI OLIMP (Željko Bačurin)....51

ISTRAŽIVANJE SIFONA U ŠPILJI ZA GROMAČKOM VLAKOM (Damir Basara)....52

KATALOG TIPSKIH ŠPILJSKIH LOKALITETA FAUNE HRVATSKE (Roman Ozimec)....53-54

SPELEOGALERIJA (Dalibor Reš)....55

IN GRIGNA 2006 (Ivan Glavaš)....56

NOVA ISTRAŽIVANJA U ČRNELSKOM BREZNU (Rok Stopar)....57-58

SPELEOSTATISTIKA (Hrvoje Cvitanović)....59-60